

LBRIS

We know
books

**Colecția *Arhiva Rugului Aprins* este îngrijită de
Marius Vasileanu**

© Editura EIKON

București, Str. Smochinului nr. 8, sector 1,
cod poștal 031310, România

Difuzare / distribuție carte: tel/fax: 021 348 14 74
mobil: 0733 131 145, 0728 084 802
e-mail: difuzare@edituraeikon.ro

Redacția: tel: 021 348 14 74
mobil: 0728 084 802, 0733 131 145
e-mail: contact@edituraeikon.ro
web: www.edituraeikon.ro

Editura Eikon este acreditată de Consiliul Național
al Cercetării Științifice din Învățământul Superior
(CNCSIS)

Descrierea CIP este disponibilă la Biblioteca Națională a
României

ISBN: 978-606-711-545-1

Editor: Valentin Ajder

PAUL STERIAN

RĂSBOIUL NEVĂZUT

VIAȚA

DE ÎNDUMNEZEIRE A SFÂNTULUI
PĂRINTELUI NOSTRU
PAISIE CEL MARE

Prefață de Marius Vasileanu

E I K O N

București, 2017

TABLA

Cântul	I Dumnezeescu Pamvo	15
Cântul	II Minunea singurătății	25
Cântul	III Marginea dorinții	35
Cântul	IV Rodirea	45
Cântul	V Spovedania Satanei	55
Cântul	VI Întruparea rugii	65
Cântul	VII Coborârea în iad	75
Cântul	VIII Înfricoșatele munci	85
Cântul	IX Semnele veacului de apoi	95
Cântul	X Pâra satanei	105
Cântul	XI Judecata	115
Cântul	XII Scoaterea din iad	125

„Hristos pe ucenic din iad îl cheamă”
desen de Mac Constantinescu

Cântul	XIII Înfiorata voroavă cu duhul Împăratului Constantin	137
Cântul	XIV Lauda Sfintei Treimi	147
Cântul	XV Lauda Sfintei Cuminecături ...	157
Cântul	XVI Limba dragostei	167
Cântul	XVII Vorbirea fără socoteală	177
Cântul	XVIII Tinerețea postului	187
Cântul	XIX Lauda biruinții	197
Cântul	XX Lauda pocăinței	207
Cântul	XXI Ruga pentru sufletul altuia	217
Cântul	XXII Găsduirea Sfintei Treimi	227
Cântul	XXIII Lauda ascultării	237

Cântul	XXIV	Lauda dreptății	247
Cântul	XXV	Lauda predaniei	257
Cântul	XXVI	Lauda bătrâneții	267
Cântul	XXVII	Lauda morții	277
Cântul	XXVIII	Găsirea moaștelor	287
Cântul	XXIX	Marele alai	297
Cântul	XXX	Trupul de înviere	307
Cântul	XXXI	Călugărul este sufletul nostru	317
Lămurire		.....	327

LBRIS

We know
books

CÂNTUL I

I

Sfințește, Doamne, viersul, întreitul,
Smerit să cânt de omul din pustie,
Să văz la față pre-Indumnezeitul;

Pre piele de pergam să pot a scrie
Cu pana 'n untdelemn sfințit muiată,
Subțire ș'apăsat, caligrafie

Ca vieața lui Paisie curată;
Un țipăt îngeresc vuind în slavă
Când cerul printre fulgere s'arată.

II

Dumnezeescul Pamvo, bunul Avă,
Pre blândul ucenic îl dojenește,
Canon îi dă și pânză pentru navă:

— « Paisie, temeiul nu-l găsește
« Orbita ce se 'nneacă în lumină,
« Ci ochiul orb mai lesne deslușește

« A duhului întindere senină.
« Oglindă nu e alta ca pământul,
« Că Domnul vindeca pre orb cu tină ».

III

Trei ani păzi Paisie legământul,
Ca salcia, plecat stă ucenicul,
Ispitele 'n zadar îl bat și vântul.

Și, cum în ziua 'ntâi rodi nimicul,
Când peste ape se bătea o boare
Și 'n mâna Făcătorului da spicul,

Asemeni, din a rugii lui dogoare,
Ca smalț din lut încins, răsare cerul,
Pământul naște rază ca din soare.

IV

Căldura se îngeamănă cu gerul,
E tina cer ce s'a sdrobit ca sticlă,
E cer și piatra și e cer și fierul,

Lumina cheag, albastrul dând în pâclă,
Un aluat de cântec și de rază
Din care vieața ca pădure urcă

Plămada de 'ntunec și de-amiază;
Ci e pământul un pahar de aer
In care bucurii stau și necaz e.

V

Ci iar sfințitul Pamvo — al vorbeii caer,
Ca pre-un cocon de aur desfășoară,
Îi dă leac pentru stingere de vaer:

— « Acum, din ascultarea cea ușoară,
« Să urci, Paisie, încă o treaptă:
« Privirea mai afund tu o coboară,

« Invață tu petreceri dupre faptă,
« A cernere, — a purtare, a-împletire,
« Cunună 'n muncă stânga și-a ta dreaptă! ».

VI

Si, luni de-a-rândul fără de privire,
Trei fire unul către altul toarce
In mâinile vârtejniți de iubire.

Și carnea simte firul cum se 'ntoarce
In degete rănite ca de sârmă
Și mâna vrea ca lucrul să-l înțarce,

Ci firul mai afund în sânge scurmă,
Pe valul roș osârdia îmbină
Din fire întreite Sfânta Urmă.

VII

Ci iarăș ascultării se închină:
Paisie aleargă la fântână
Aduce de departe cana plină.

Oricât ar obosi supusa-i mână,
Ca vin sfințit, cu grijă, poartă apa
Și sângele sfârșit se bate 'n vână;

Asemeni merge el ca înspre-agapa
La care Iisus de mult așteaptă;
Și duce cofa nemișcându-i pleoapa.

VIII

Spre-a treia încercare se îndreaptă,
Cenușă varsă el în pânza sitei,
Alege fir de fir, șoaptă de șoaptă:

Desparte gândul de-aburul ispitei,
Iși farmă duhul pulberi de făină
Și cerne bobul vieții de-al ursitei.

Ci dreapta, stângii, nu mai e străină,
Sunt mâinile monahului doui gemeni,
Cern, poartă și 'mpletesc tort de lumină.

IX

Ci Pamvo, părintește, către semeni
Intoarnă-a ucenicului privire:
— «Acum, din ochi, scânteie, ca din cremeni,

«Tășnească preste neschimbata Fire.
«Intors din răspândire, mări, învață
«Cucernic pleoapa bine să se mire.

«Orbirea de pe frunte o desfață,
«Desbracă mintea de a pohtei sgură,
«Tu, lumea, cu ochi noi, privește-o 'n față».

X

Privește cuviosul spre făptură,
Canonul drept în toate strălucește,
Sunt toate deslegate de-orice ură:

Colți, ghiare, și al racului crunt clește
Podoabe sunt de-un demon rău strâmbate,
Și leul mugitor, tăcutul pește

Sunt duhuri ce-un deochi trist le străbate,
Fără greșală suferă de-o vină
De omul cel căzut svârlită 'n spată.

XI

Si iar monahul mintea și-o înclină
Spre cel sortit să fie lumii centru,
Spre chipul care singur se 'nvenină:

Că ape limpezi făurite pentru
Joc de lumini vărsate 'n curcubee
Pierdut-au înțelesul din lăuntru;

Prin chipul omenesc sfânta scântee
Se 'mpiedică în inmiită cursă,
Prin ghem de raze cu pierdută chee.

XII

Ci, cum pe cer spre buna mână ursă,
Privește cuviosul în icoană
Spre sfinți părinți din care pohta-i scursă;

Pe creștet, crește-a chinului coroană,
Oglinda mântuirii e-înnoită,
Privirea nu mai e în ochi orfană

Și fața cea de ură măsluită
Prin casne îndelungi se retopește,
De duhul bun din nou e șlefuită.

LBRIS

We know
books

CÂNTUL II

XIII

Ca pe un mânz ce nu se poticnește
Astfel îl duce Pamvo de căpestru
Acolo unde-aghiasma isvorăște.

În trap îl dăscălește și 'n buestru
Să sue stearpa stâncă de 'nfrânare,
La cuibul cu lumini de ou măestru,

Și-l urcă pe a muntelui spinare
Acolo unde-aleargă nori să lege,
În ploi, pe neclătite culmi avare.

XIV

Aci dar, unde urma 'n cer se șterge,
Pe 'nvățăcel părinții nu-l pot duce,
Cu punți luate singur cată-a merge.

Pe 'ntins de cer nici stea nu va să urce,
E călăuz doar inima și dorul,
Și sprijin nu-i decât toiag de cruce.

Prea blândă 'mbrățișare 'nvățătorul
Ii dăruie și binecuvântare
Și dus e Pamvo 'nfășurându-l norul.

XV

Se lasă dintre stânci întunecare.
Un nour doar prelinge-o pată albă
Și pânza serii se întinde mare.

Pe cer asvârle-o mână stele salbă,
Un plug de aburi tae-a Căii brasdă
Și sub cuțit răsare-argint ca iarbă.

Ci, singur, cu 'ntunerecul drept gasdă,
Paisie prea 'ncet se regăsește
Și-o lacrimă de foc pe-al lui obraz dă.

XVI

Părinte Bun, greșeala mi-o isbește,
«Vai, capul pedepsește-l, că uitucul
«Des mușchi de lene și lăsare crește

«Sorbind ca un burete 'n țeasta-mi sucul;
«Cum am putut să uit că al Tău deget
«Pe trupu-mi odihni și, în ulucul

«De oase și de vine, fără preget,
«Turnat-a Sfântul Mir a Ta pecete?
«Ci, Tată Bun, alină al meu cuget».

XVII

Așa să fiu ca și în ziua șasea,
«Din trupul humii când mi-ai scos zidirea,
«Când duhul tău lăptat mi-era și casa.

«Abia Te-ai depărtat Tu cu privirea
«Cătând în raft ascunsa Ta unealtă,
«Și 'n moarte mă cufundă lenevirea,

«Și diavolul în inima mea saltă.
«Vai, cum să ostenesc și cu ce patiml
«Voi fi iar vrednic de privire 'naltă?».

XVIII

Ci razele în nori pe nori se razim,
O mână ca un abur de mireasmă,
În scutece de frunze moi de frasin

Stropite cu isop și cu aghiasmă,
Înfașă-al pocăinții mult zdrobit trup
Și 'n cer îl poartă spre catapeteasmă,

Acolo unde dinții besnei sori rup,
Scânteia unde naște ca luceferi
Și vieața stă ca mierea într'un bun stup.

XIX

Din mâini de îngeri iarăși se nasc teferi
Cărunți stejari zdrobiți de rea furtună,
Ce-i spart lipsesc întraripații meșteri,

În apă vie spală sori și lună;
Ci Însuș Tatăl ca pe prunc îl scaldă
Pe tânărul Paisie 'n genună,

Îl lae 'n unda care curge caldă
Și-în mădulare — aleargă râul vieții
Și se topesc durerile, zăpadă.

XX

În frigul de zîntâi al dimineții,
Pe stâncile pleșuve sprijin pasul
Și frîng al meu cuvânt de pragul ceții:

« Paisie! » îmi clocotește glasul,
« Prietene, au unde-ai mas în munte? ».
Pe cer, mai sus, în sulii sue ceasul

Și 'mi bate inima bătăi mărunte:
La buza văii, viind din răpire
Paisie 'mpletește sfinte funte.

XXI

Vai, vai», atâta pot a glăsuire,
Cum stă 'ntre stânci ca punte 'ntre abise,
Privindu-mă cu ochiul de uimire.

Ci chipul lui plutește peste vise,
De mine-ascunde 'n suflet ca o taină.

« Pe fața ta peceți domnești stau scrise,

« Paisie, scump frate, tu ai haină
« Și purpura îi înconjoară tivul,
« Pe fruntea ta lucește sfânta faimă! ».